

MOTERU DIRVA

No. 6 (208) Birželis (June), 1932, TOMAS XV

Entered as second Class Matter Nov. 30, 1918 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under act of March 3, 1879.

"MOTERŲ DIRVA"

Moterų mėnesinis žurnalas
Leidžia A. L. R. K. Moterų Sąjunga

K A I N A :

Suv. Valstijose metams	\$2.00
Pusmečiui	\$1.00
Vienas egz.	.15
Užrubežyje metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.25
Vienas egz.	.20

"MOTERŲ DIRVA"

2322 W. 24th Street, Chicago, Ill.
Telef. Roosevelt 2249

"Moterų Dirva" (Women's Field)
Published monthly by A. L. R. K. Mo-
terų Sąjunga (Lith. R. C. Women's
Alliance of America).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single copy	.15
In foreign countries yearly	\$2.50
Six Months	\$1.25
Single copy	.20

"MOTERŲ DIRVA"

2322 W. 24th Street, Chicago, Ill.
Telef. Roosevelt 2249

Moterų Sąjungos Centro Valdyba 1931-1933

Dvasios Vadas: — Kun. H. Vaičiū-
nas, 1515 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Pirmininkė: — M. Čižauskienė, 297
Leicester Ct., Detroit, Mich.

Vice pirmininkė: — V. Petrošienė,
1615 So. 50th Ct., Cicero, Ill.

Raštininkė: — M. Vaičiūnienė,
1927 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Iždininkė: — M. Juškienė, 1515
So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Iždo globėjos: — E. Paurazienė,
14030 Wark Ave., Detroit, Mich.; H.
Čepulienė, 4439 So. Honore Str., Chi-
cago, Ill.

Organizatorė Jaunamečių: — O.
Ivinskaitė, 4612 So. California Ave.,
Chicago, Ill.

DIREKTORĖS:

N. Y. ir N. J. Valstijai — S. Su-
batienė, 127-08 — 88th Ave., Richmond
Hill, N. Y.

Illinois valstijai — R. Maziliaus-
kienė, 3259 So. Union Ave., Chicago,
Ill.

Penn valstijai — M. Varnagirienė,
Gen. Del. Post office, Minersville, Pa

Ohio valstijai — O. Stepulionienė,
1320 Russell Rd., Cleveland, Ohio.

Conn. valstijai — R. Mončiūnienė,
30 Putnam Heights, Hartford, Conn.

Michigan valstijai — B. Petkienė,
9249 Russell St., Detroit, Mich.

Mass., Maine ir New Hampshire
valst. — M. Daugelienė, 6 Waverly St.,
Worcester, Mass.

LITERATINĖ KOMISIJA:

A. Nausėdienė, 917 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.; O. Michelič, 1200 Ad-
dison Rd., Cleveland, Ohio; E. Statkie-
nė, 4446 So. Washtenaw Ave., Chicago,
Ill.; H. Čepulienė, 4439 So. Honore St.,
Chicago, Ill.

FINANSŲ KOMISIJA:

O. Kirienė, 6620 So. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill.; B. Bitautienė, 911 W.
33rd St., Chicago, Ill.

ATSTOVĖS Į FEDERACIJOS

TARYBĄ:

M. Šertvėtienė, 8016 — 88th Ave.,
Woodhaven, L. I., N. Y.; M. Paukštie-
nė, 4318 So. Maplewood Ave., Chicago,
Ill.

REDAKTORĖ.

S. Sakalienė, 2322 W. 24th Street,
Chicago, Ill. Telefonas Roosevelt 2249.

PASTABOS

VAJŲ BAIGIANT

Su liepos 1 d. baigiasi mūsų organizacijos vėjus, taigi paskutinį kartą tenka į jus, brangios sesutės, atsiliiepti ir paraginti nors paskutinį vėjus mėnesį daugiau sau padirbėti.

Vajui pasibaigus ne viena mūsų paklaus, kokios buvo jo sėkmės? Atsakymas bus lengvas, jei visos per vajų dirbome, stengėmės gauti nors po vieną naują narę, tat ir jo sėkmės bus gražios. Bet jei ši darbą nuo savęs stūmiam, žiūrime, kad tik kitos ką veiktu, be abejo, iš to nieko gero nebus, vėjus nebus sėkmingas.

Mūsų organizacija jau baigia antrą dešimtmetį nuo savo įsikūrimo. Kaip kiekviename gyvenime pasitaiko įvairių įvykių, įvairių atmainų, taip ir Moterų Sąjungos gyvenime galėjo tas pats įvykti. Pastaruoju laiku, kuomet visa šalis paliesta didžiausio nedarbo, kuomet gyvename depresijos laikus, be abejo, tas atsiliepia ir į mūsų organizacijas. Bet juk ir geriausiais laikais ne ką milžiniško buvo nuveikta, neįrašyta tūkstančiai naujų narių. Ir dėl ko? Gal nė mes pačios nemokėsime atsakyti.

Tačiau, tenka pastebėti, kad šandien nors ir sunkesni laikai, narių Sąjungon tiek pat įsirašo kaip ir geriausiais laikais. Matyti, kad šandien daugiau rūpinamos organizavimo reikalais, nes kitaip mūsų darbas visai sustotų.

Anot posakio: geriau vėliau, negu niekad, tat ir baigiant šį vajų, jei kuri kuopa, ar narė, dar nieko neveikė, tesukrunta į darbą. Neturėtų būti nė vienos narės, kuri negalėtų įrašyti Moterų Sąjungon bent vienos naujos narės. Sukraskime tat, brangiosios, nors šiuo paskutiniu laiku, dirbkime neragindamos savo organizacijos gerovei, kad

Centro raštininkei paskelbus, kiek kuri kuopa įrašė naujų narių, nereikėtų rausti nematant savo kuopos numerio.

Narių dėmesiai. Randasi Sąjungoje narių, kurios vienokiais ar kitokiais reikalais nežino kur kreiptis. Pav., prašydamos pakeisti adresą, reikalaujamos įvairių, blankų, konstitucijų, įvairius skundus dėl negavimo organo, ar neišmokėjimo pašalpos ir pan. reikalais kreipiasi ne į Centro raštininkę Mrs. Mary Vaičunas, 1927 So. 49th Ave., Cicero, Ill., bet į "Moterų Dirvos" redakciją. Gerbiamosios, įsidėmėkite, kad redakcijai reikia siųsti tiksliai korespondenciją, raštai "Moterų Dirvai." Sykiu visų prašome, rašant korespondenciją, nesigailėti poperos ir rašyti aiškiai, paliekant didelius tarpus. Be to, korespondencijas prašome rašyti lietuviškai, nes angliškai parašytas korespondencijas redakcijai priseina versti lietuvių kalbon.

Toliau, dėl raštų dėjimo. "M. D." dedami visi laiku atsiųstieji raštai. Vėliau atėję raštai, nesant vietos, t. y. suredagavus visą numerį, paliekami kitam numeriui. Kai kurios korespondentės mano, kad jei šandien parašiau ir išsiunčiau korespondenciją, tai kad tuojau ir tilptų. Atsiminkime, kad mūsų organas tik syki į mėnesį išeina. Apie įvairius kuopų parengimus korespondentės turi iš anksto rašyti.

Trūksta žinių. Kuopų korespondentes ir šiaip veikėjas šiuo prašome į "Moterų Dirvą" su žiniomis apie vedamą vajų. Negaunant žinių, darosi įspūdis, kad kuopose nieko neveikiama, kad visoks judėjimas-bruzdėjimas yra apmiręs. Tiesa, sunkūs laikai, bet ar dėl to turime rankas nuleisti? Kepti

karveliai niekam į burną nelekia. Norint ši-tą laimėti, ypatingai šiais laikais, reikia daug dirbti. Tat ir mūsų organizacija reikalauja darbo. Gražiausiu Sąjungai darbu yra — verbuoti naujas nares. Turint gerų norų, pasišventimo, darbas nėra sunkus.

Didelė ir svarbi motinų rolė — Lietuvės moteris-motinos mūsų išeivijoje vaidina didelę ir svarbią rolę tikėjimo ir tautybės atžvilgiais. Motinoms pagerbti pašvestam numery (Geg. 7 d.) dienraštis “Draugas” vedamajam straipsny vienoj vietoj taip rašo:

“Kada mes, Amerikos lietuviai, statome klausimą apie savo tautinę ateitį šiame krašte, mes pirmoje vietoje kreipiamės į motinas. Aišku dėl ko. Jei Amerikos lietuvė motina savo vaikams dainuos lietuviškas daineles, kalbės su jais lietuviškai, stengsis įkvėpti jiems lietuviškos dvasios, mūsų ateitis čia užtikrinta. Jei atsisakys tai daryti, ateities neturime. Jei mūsų jaunimo dar yra tautinės dvasios, jeigu jo daugumas moka lietuviškai, tai ačiū Amerikos patrijotei lietuvei motinai.”

Teisingai pasakyta. Tą patį galima pasakyti ir dėl tikėjimo mūsų jaunøj karto. Jei motinų širdy degs karštas Dievui tikėjimas, bažnyčios neapleis, visame jų gyvenime žydės dora, ir mūsų jaunoji karta bus tikinti, dora. Tas ją sulaikys nuo blogų draugijų įtakos ir nuo blogų darbų, dėl kurių vėliau motinai tenka daug griaudžių ašarų išlieti.

Moterų Sąjunga yra tų tikėjimo ir lietuviybės idealų palaikytoja. Dėl to, sąjungietės, burkime visas moteris-motinas Moterų Sąjungon, kad lietuviybės ateitis būtų užtikrinta.

Apie civilinę moterystę. — Lietuvoje iki šiol nebuvo civilinės moterystės. Dabar, girdėt, jau gaminamas pro-

jektas įstatymui dėl įvedimo civilinės moterystės. Tokio įstatymo reikalauja visokios rūšies bedieviai. Pasak jų, civilinė moterystė yra laiko ir kultūros reikalavimas. Ir lietuviai neturinti nuo to atsilikti. Katalikų dienraštis “Rytas”, savo straipsniu taip rašo apie tą “laiko ir kultūros reikalavimą:”

“Ne visa, kas yra kultūringose valstybėse, yra kultūringa ir ne visa kultūros padaras. Kultūringose J. Amerikos Valstybėse yra apie 200,000 organizuotų plėšikų, su kuriais vyriausybė yra priversta vesti diplomatinės derybas. Ar čia kultūros vaisius? Rusijoje kylant kultūrai, kai kuriose provincijose, kad gauti piliečio teises, įvestas priverstinis paleistuvavimas.

“Ar ir čia kultūros pasėkos? Pastarieji metai visam pasauly buvo “grožio karalienių” metai. Ši liga net ir Lietuvoje buvo beleidžianti šaknis. Kiek čia kultūros? Mūsų kultūringais laikais nuplakė pasaulį visuotinis karas, o dabar plaka visuotinė anarchija ir bankrotas. Ar ir čia kultūros reikalavimai? Jeigu taip, tai Lietuvoje dar trūksta ne tik civilinės moterystės, bet reikia organizuoto ir legalizuoto plėšikavimo, Rusijos priverstinio paleistuvavimo, reikia nesiginti nuo karo ir stengtis pagreitinti visuomeninį bei ekonominį bankrotą. Kodėl? Juk išvardinti dalykai visi ligi vieno randami kultūros laikais kultūringose valstybėse. Tik, deja, šie visi reiškiniai yra ne kultūros, o žmonių proto ir valios anarchijos vaisiai.

“Argumentai, už civilinę moterystę kritikos neišlaiko. O prieš civilinę moterystę kalba bet kurios religijos teisė. Kristaus religijos ir katalikų Bažnyčios teisė, įgimta moralės teisė. Prieš civilinę moterystę kalba ir tautos sveikumas bei jos gerovė. Su civiline moteryste išgema šeimos, užtat ir tautos suirimas. Civilinė moterystė, nebūdama

tikra moterystė, neturi savyje pačių svarbiausių dalykų: Dievo malonės, tikėjimo ir moralės. Jos pati kilmė yra protestas prieš Dievą, religiją ir moralę. O kiek naudos iš tokios šeimos, kuriai trūksta šių dalykų, nėra reikalo kalbėti. Kiekvienas gali pakankamai pasiieškoti gyvų pavyzdžių.

“Atiduodami kas kam priklauso turime pasakyti, kad civilinė moterystė, proto ir valios anarchija, yra logiškas ir būtinas liberalizmo doktrinos ir darbų bankrotas. Kai kam šitoki pasakymai nepatinka. O tačiau net džentelmeniškas liberalas, kurs savo darbų neišsiginą, su šiuo turi sutikti.”

Vytauto žmonos buvo lietuvės. — Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvos istorijos prof. Ig. Jonynas savo išleistojo knygoj “Vytauto šeimyna”, atmuša lenkų bei rusų istorininkų tvirtinimus, būk Did. Lietuvos Kunig. Vytauto žmonos — pirmoji buvus rusų Lukomlės kunigaikščio duktė Marija, o antroji — Ona Smolensko kunig. Sviatoslavo duktė, o trečioji — mirusios Onos Vytautienės seserietė Julijona, Atšėnų kunig. Jono duktė ir Karačevo kunig. našlė. Smulkiai ir kruopščiai išnagrinėjus senoviškus metraščius ir Vytauto vienlaikių užrašus, bei atsiminimus, prof. Jonynas, “Karys” rašo, rašęs, kad —

“pirmoji Vytauto žmona buvo tikra lietuvaitė, Ona Sudimantaitė, gimusi, tikriausiai Vėžiškėje. Nieko bendro su Smolensko gudų kunigaikščiais ji neturėjo. Prieš ištėkėjimą už Vytauto, Ona Sudimantaitė buvo pagonė, tik paskui priėmė katalikų tikėjimą. Ji mirė 1418 metais.

“Tais pačiais metais Vytautas vedė antrą žmoną, Julijoną. Tai buvo Atšėnų kunigaikščio lietuvio duktė. Ji buvo pakrikštyta rytų bažnyčios apeigomis. Katalikų Vilniaus vyskupas ne-

norėjo sutuokti kunigaikštį Vytautą su Julijona, nes mirusioji kunigaikštienė Ona buvo jai tikra teta. Sutuoktusių apeigas atliko Gardine Vroclavo vyskupas Jonas Kropidla, Vytauto Didžiojo gerbėjas. Tekėdama už Vytauto, Julijona priėmė katalikų tikėjimą.

“Apie Vytauto vaikus, jo vokiečių nužudytus berniukus Joną ir Jurį, suglaudus visus metraščių ir kitų istor. dokumentų liudijimus, nieko tikra negalima pasakyti. Jei Vytautas ir turėjo daugiau, negu vieną dukterį 1382 metais, tai tieji vaikai mirė 1382—1384 metų laikotarpy.”

Vytauto duktė Sofija 1391 m. ištėkėjo už rusų didžiojo Maskvos kunigaikščio Vosyliaus, Dimitro Doniškio sūnaus.

Medžiojami moterų pirkliai agentai. — Lietuvoje kriminalinė policija renka žinias apie moterų pirklius. Mat, gauta žinių, kad kaikurios tos rūšies įstaigos pasiryžusios susirasti sau aukų ir lietuvaiečių tarpe.

Lietuvos Katalikų Mergaičių Globos Draugijos Centro Komitetas paskelbė eilę jaunoms mergaitėms ir kelevėms įspėjimų ir pasargų. Be to, geležinkelių stotyse, vagonuose išklijuota baltai—geltonos spalvos skelbimai, kuriais nurodoma mergaitėms kur reikia kreiptis patekus į miestą, įspėjamos nepasitikėti nepažįstamų kelevių patarimais, patarnavimais, viliojimais ir t.t.

Taigi, L. K. Mergaičių Globos Draugija stovi Lietuvos moterų-mergaičių sargyboje.

Dvidešimtojo amžiaus barbarai. — Lietuvių—Ukrainiečių draugija iš Rytų Galicijos yra gavus pranešimų, kaip lenkai elgias su ukrainiečių kaliniais. Čia, pavyzdžiui, pacituosime vieną pranešimą:

“Jauna vos 19 metų ukrainietė

Stifterivka žuvo areštuota neva už priešvalstybinį veikimą. Policija norėdama išgauti iš jos prisipažinimą pradėjo ją kankinti. Trys policininkai Voicekovski, nt. Kovalski ir Rudolf Denenbaum atsivedė ją į mažą kambariuką užrišo akis, visiškai nurengė, diržais pririšo prie suolo, užmetė ant jos nuogo kūno šlapią paklodę. Policininkas Voicekovskis atsisėdo ant jos pečių, o kiti du policininkai pradėjo ją mušti ir deginti padus. Po kelių mergaitės apalpimų, atnešė kibirą nešvaraus vandens ir ten įdėjo jos kojas. Vėliau jai buvo liepta nuogai bėgioti po kambarį. Jai atsisakius ją vėl pradėjo mušti, išmušė kelis dantis, po to vėl buvo pririšta prie suolo ir vėl kankinta įvairiais mušimais, kad pagaliau mergaitė nustojo žado. Lenkai jokio prisipažinimo negavę nugabeno ją į kalėjimą."

Audimo kursai. Vytauto kalno restorano patalpose, kur vasarą kauniečiai girsnoja alutį bei fokstrotuoja, dabar, žiemą, ten eina kuklus, naudingas darbas — žemės ūkio rūmų suruošti audimo kursai. Iki šiol tokių mėnesinių kursų jau buvo treji. Dabar eina ketvirtieji. Tuos trejus kursus baigė 50 audėjų iš įvairių Lietuvos kraštų.

Kursuose jos mokomos praktiškai tobulesnių bei naujų audimo rūšių gaminti įvairia audimo technika, audžiant paprastomis ir patobulintomis staklėmis, teoretiniai supažindinamos su audimo schemomis, painesniais raštais, spalvų derinimu, liet. ornamentu ir t.t.

Mezgimo kursai. Turėdami žemės ūkio rūmai dar vieną kitą patalpą — tuštesnį kambarį ir tuos užleido apyvartai — mezgimo kursams. Šių kursų reikšmė ir svarba suprantama. Įsivežame iš užsienio už aibes pinigų įvairių svetimų šalikų, kepuraičių ir net pirštinių, tuo tarpu, kai visą tą galime

pasigaminti pas save, įsivežę tik iš užsienio vilną.

Dabar eina antrieji kursai, kuriuos lanko 30 klausytojų. Pirmuosius kursus baigė 23 mezgėjos. Kursams užsiėmus buvo suruošta parodėlė, kurią aplankė aukštų svečių.

Sveikiname. — Moterų Sąjunga 33 kuopa, New Haven, Conn. balandžio mėnesį šventė 15 metų gyvavimo jubiliejų. Tam įvykiui paminėti suruošta turiningas programos.

Sveikiname kpr., sulaukusią šių brangių sužadėtuvių.

Ši kuopa laiminga turėdama vieną mūsų Sąjungos veikėjų, kuri savo rimtumu, gabia iškalba, švelniu būdu moka visus prie savęs patraukti. Tai mūsų buvusi kelis metus Centro pirmininkė ir M. S. Garbės narė Marijona Jokubaitė.

Ilgiausių metelių ir geros sveikatės linkime mūsų pasišventusiai bendradarbei.

Gražiai pasisėkė. — Chicagos sąjungiečių Motinos dienos bendras minėjimas, kuris įvyko 15 d. gegužės, Ciceroj, ko gražiausiai pasisėkė. Apie tai bus plačiau parašyta sekamam "M. D." numery.

— Šiandie aštuonios moterys yra J. A. Valstybių apygardų prokurorų pagelbininkės.

— Seniau Turkijos moterų tarpe nebuvo nė jokių profesionalių. Šiandie jau daug yra advokačių, gydytojų ir net teisėjų.

— Šeši metai atgal Ispanijos moterys savo tarpe neturėjo jokios draugijos. Šiandie Ispanijos moterys jau turi keletą literatinių, politinių ir religinių draugijų.

Bruožai iš Moterų Są-gos Istorijos

Karts nuo karto tenka skaityti laikraščiuose neva tai aprašymus, kas, kur ir kaip suorganizavo A. L. R. K. Moterų Sąjungą.

Tai tik įvairūs ir dažnai gan juokingi faktų suklastavimai. Tikro nieko nepasakyta.

Šiuo vajeaus, naujų narių įrašinėjimo metu, manau, bus naudinga ir pravartu, kaip naujoms, taip ir senoms sąjungietėms susipažinti su pradžia mūsų organizacijos ir su tomis pionierėmis, kurių idealizmas ir tolregystė padėjo Moterų Sąjungai pagrindus.

Bet kur rasti tas tikrų žinių ir faktų šaltinis?

Pas ką galėtų rasti pirmieji susirašinėjimai, dokumentai ir kitos žinios? Juk Sąjungos Centre, rodos, nėra jokio arkyvo.

Kur daugiau, jei ne pas uolią Moterų Sąjungos organizatorę ir pirmąją Są-gos Centro pirmininkę p-lę Uršulę T. Jokūbauskaitę-Jokūbaite? To tikslu vedama, prie pirmos progos ir nuvykau pas p-lę Jokūbaite.

Papasakojus man savo atsilankymo tikslą, p-lė Jokūbaite maloniai sutiko patiekti reikalaujamų žinių.

Nė tik gyvu žodžiu atpasakojo įdomią Sąjungos organizavimo pradžią, bet atnešė didelę krūvą laiškų ir laikraščių iškarpų, kurie paliūdijo jos vaizdų papasakojimą.

Taigi, pasinaudodama tuo pašnekesiu ir suteikta medžiaga, rašau tuos bruožus iš Moterų Sąjungos istorijos.

Kas iššaukė Moterų Sąjungą gyveniman?

Pradėjus didesniai lietuvių skaičiui atkelti Amerikon, vyrai gan greit suprato reikalą spiestis į draugijas, kad ligoje, ar kokiame atsitikime, geriau galėtų viens kitam pagelbėti.

Laikui bėgant, pradėta kaupti dėmesio ne vien į savo materialinius reikalus, bet ir į dvasinius. Tat pradėta steigti susivienijimai, sąjungos ir šiaip draugijos, kurios idėja ranka rankonėjo su materialiais reikalais. Tačiau, moterims vyrų draugijose kaip ir nebuvo vietos.

Tiesa, priklausė jos susivienijimuose, bet ten jos buvo tik tylinčių sluoksniu. Dvasios atžvilgiu mažai, ar visai, jokios naudos iš to neturėjo, nes vyrai nesugebėjo suprasti ir įvertinti jų ypatingų reikalų, gi pačioms, svetur kampininkaujant negi buvo drąsu, ypač tais laikais, reikalauti kokių tai ypatingų teisių.

Kylant lietuvių apšvietai ir tautiškam susipratimui, neišvengtina buvo, kad ir mūsų moterys pradėtų atbusti iš amžino snaudulio. Tačiau, tas jų atbudimas, pažinimas savo pareigų ir supratimas savo reikalų neaugo taip sparčiai, kaip buvo galima tikėtis.

Priežastim to iš dalies buvo nesupratimas ir nesimpatingas mūsų brolių atsinešimas į moterų reikalus, į jų troškimą susipažinti su pasauliu, suprasti, kodėl jų gyvenimo sąlygos yra tokios, o ne kitokios.

Laikui bėgant ir daugėjant lietuvių skaičiui, vienok, nebeapsitenkinta iki šiol buvusia būkle: pradėta spiestis į draugijų-draugijėles, pratintis prie viešų sueigų, įgyti šokių-tokių supratimą savo ir visuomeniškų reikalų ir nepapsitenkinta vien pašalpinėmis draugijoms. Pajusta reikalus moterims stipresnio ir toliau siekiančio ryšio, tai yra vienos, milžiniškos moterų organizacijos, kuri rūpintųsi ne tik jų medžiaginiiais (pašalpos), bet taip pat apšvietos ir kultūros reikalais.

Tikslo siekiant

Traukti draugijas ir pavienes moteris krūvon, rišti jas į didžiuolę, tapti organizacija, tai drąsi buvo svajonė vienos-kitos susipratusių, tolregių tų laikų moterų.

Anksti 1913 m., likimas suveda dvi idealistes, karštas moterų teisių gynėjas — p-lę Antaniną Jakaitytę,ėjusią mokslus Šveicarijoje, ir nesenai apsigyvenusią Worcester, Mass., ir to paties miesto p-lę Uršulę T. Jokūbaitytę, tik pradėjusią mėginti savo plunksną žurnalistikos dirvoje.

Daug judviejų kalbėta ir svajota moterų organizacijos klausimu. Ant galo prieita išvados, kad tuščios bus pastangos mėginti iš jau gyvuojančių draugijų daryti kartinį akmenį, ant kurio būtų galima budavoti Moterų Sąjungą.

Susitaria jos skiepyti tokios sąjungos idėją, ugdyti ją pavienėse moteryse ir iš jų daryti pradžią naujai organizacijai. Nelengvas tai buvo darbas. Sutikta skepticizmo, pašaipos, pagalias ir baimės iš kaikurių neva vadų pusės, kad čia „maištininkės,“ sufragistės 'subuntavos' moteris apleisti vyrų organizacijas ir tuomet „kaput“ bus toms draugijoms!

Tai visa, nors nepamainė tikslo, vienok prisiėjo atsargiau veikti ir laukti tinkamesnės progos, kad iškėlus viešumon tą klausimą. Laimingiau tuo atveju ėjosi Pittsburgh, Pa., kur p-lė Agota Sutkaičiūtė ir p. J. G. Miliuskas (jau miręs) pirmieji suprato tokios organizacijos reikalą.

Trečiame A. L. R. K. Federacijos Kongrese, 25 ir 26 birželio, 1913 m., Pittsburgh, Pa., jie ir pajudino tą klausimą. P-lė A. Sutkaičiūtė, skaitydama referatą, kuriame nurodė reikalą tokios moterų sąjungos, jį baigė šiais žodžiais: „Dėl to kreipiuosi į L. R. K. Federa-

ciją Amerikoje, kad padėtų moterims sutverti paminėtą draugiją. Pagalba joms reikalinga finansinė ir doriškoji; kad Federacija padėtų organizuoti moteris įvairiose lietuvių apgyventose vietose; kad paskirtų pinigų agitacijos varymui; žodžiu, kad priimtų savo globon visą organizacijos darbą tol, kol moterys pradės pačios savimi valdyties.”

J. Miliuskas karštoj ir nuoširdžioj kalboj parėmė iškeltas referate mintis ir ragino visus, ypač dvasiškiją, sumanymą paremti ir aiškinti savo kolonijose jo svarbą.

Nesunku buvo atstovams pripažinti Moterų Sąjungos reikalą, bet finansinė parama — tai jau kas kita! Ilgai ginčytasi ir, pagalias,... atmesta. Liko tik išrinkta komisija iš trijų žmonių su A. Sutkaičiūte pirmininke, J. G. Miliusku ir kun. J. Vaišnoru padėjėjais.

Nežinia, ar Miliuskas apsiėmė sekretoriauti tai komisijai, bet, regimai, jis rašinėjo anketas į žymesnius veikėjus atsiklausdamas jų nuomonės ir patarimo dėl tvėrimo Moterų Sąjungos ir šiaip vedė dažnus susirašinėjimus.

Viename savo laiške p-lei Uršulei Jokūbaitei (rašytas 27 kovo — 1914), atsiklausdamas jos nuomonės dėl Moterų Sąjungos, tarp kitko rašo: „Tikiuosi, nepaskaitysite už blogą, kad aš, kaip vyras, užsiimu moterų klausimu. Tą darau dėl to, kad Kongresas Liet. Rymo Kat. Federacijos paskyrė mane komisijon, taigi tą visą darau pildydamas man pavestą priederystę.”

Iš p. Miliusko laiškų matoma, kad nelengvai ėjo komisijai darbas. Iš pašalių būta keblumų, šnairavimų, taip kad komisija nedrįso viešai eiti į spaudą, skelbti Moterų Sąjungos projektą, net ir konstitucijos nemėgino ruošti svyruodami tarp dviejų nuomonių, bū-

tent, kokia — pašalpinė, ar grynai idėjinė organizacija būtų moterims naudingesnė.

Komisijos nuomonė, gal, kiek labiau linko prie grynai idėjinės, bet, po ilgesnio susirašinėjimo su p-lė Jokūbaite, sutiko su jos nuomone, kad sujungus idėją su pašalpa tvirtesnis organizacijai bus pagrindas. Todėl šiandien ir turime Apšvietos ir Pašalpos skyrius.

Laiške, rašytam 14 balandžio, 1914 m., p. Miliauskas sako: "Turinį jūsų laiškėlio pranešiau ir savo bendrams — komisijos nariams, kurie, lygiai kaip ir aš, priėmė patarimus su entuziazmu."

Toliau praše p-lę U. Jokūbaite dalyvauti komisijoje ir sykiu su ja dirbti, pažymėdamas, kad komisija darbuosis sutverti iš principo tokią Sąjungą, kurią p-lė Jokūbaite projektavo.

Per keturis mėnesius komisija buvo išsiuntus anketas į septynias dešimtis asmenis. Atsakymų tesulaukė tik iš — septynių! Jų buvo: trys merginos, du kunigai ir du pasaulionys. Kodėl kiti neatsakė — nėra žinios. Komisija tą tylėjimą ėmė kaipo ženklą pritarimo, ir toliau varė savo darbą.

1914 m. pradžioje, moterys susilaukė uolaus jų reikalams pritarėjo kun. Fabijono Kemėšio, buvusio tuomet "Draugo" ir "Pažangos" redaktoriaus. Jis ne tik davė vietos savo redaguojamam laikrašty, bet ir pats dažnai laikraštį ir šiaip įvairiuose susirinkimuose gvildeno ir aiškino moterų klausimą. Jo užuojauta, agitacija ir padaršinimai bene daugiausiai prisidėjo prie palaikymo dvasios ir energijos, kurių pritrukdavo pirmosioms Sąjungos sumanytojoms, pirmosioms sąjungietėms.

Iš trijų merginų, atsakusių į komisijos anketą dvi gyveno Worcester, Mass.: p-lė Antanina Jakaitytė, gabi

Lietuvos ir Amerikos laikraščių bendradarbiė ir jau minėta p-lė Uršulė T. Jokūbauskaitė-Jokūbaite. Jos, pasiuntusios komisijai savo pritarimą, pasirinko savo kolonijoje daryti pradžią, organizuoti Moterų Sąjungą. Medžiagos buvo; atsirado būrelis susipratusių moterų, kurios, nepaisydamos kliūčių, ryžosi būti tuo branduoliu — pirmąja kuopa.

Tačiau, likimas kitaip lėmė. Išvažiuoja p-lė Uršulė Jokūbaite į Chicago prie "Draugo". Worcesterį lieka p-lė Antanina Jakaitytė nepalankiose aplinkybėse ir darbas — organizuoti Moterų Sąjungos pradžią Rytuose — žlunga. Bet pats sumanymas nežūva. P-lė Jakaitytė, atsisveikindama su savo drauge, ragina "gal Chicagoj rasi prielankesnę dirvą; dirbki, Uršulaitė, varyki organizavimo darbą pirmyn, o mes čionais padėsime, kiek galėsime!"

Ir dirbo toji Uršulaitė! Jaunutė, gabiai valdanti plunksną, toli į ateitį žiūrinti mergaitė pasinėrė į veikimą. Įvairiais slapyvardžiais rašo, kelia moterų klausimą viešumon, ruošia dirvą Moterų Sąjungai.

Taigi, sumanymas nežuvo, tik pasikeitė veikimo laukas. Buvo skirta taip, kad Chicagoje prasidėtų darbas.

Atsiekta

Ketvirtame Federacijos Kongrese, rugs. 23-24-25 d., 1914 m., Chicago, Ill., atvykus senosios komisijos nariams, skaityta jų atsiųstas pranešimas, kuriame pranešta, kad paruoštas Moterų Sąjungos konstitucijos projektas įduotas "Draugui" spausdinti.

P-lė A. Sutkaičiūtė atsiuntė referatą moterų klausimu, kurį skaitė p-lė Julė Stankevičiūtė, trečioji iš moterų, atsakiusi į komisijos anketą.

Kitą referatą "Moterys ir jų reikalai" paruošė ir skaitė p-lė Antanina Jakaitytė, Worcesterio atstovė. Abi pre-

legentės aiškiai pabrėžė būtiną Moterų Sąjungos reikalingumą.

Kongresas bemaž vienbalsiai užgярė Sąjungos steigimą ir darbą pavedė iš atstovų išrinktai komisijai. Pavesdamas visą dalyką moterims, Kongresas pareiškė pageidavimą, kad Moterų Sąjunga būtų suorganizuota iki gruodžio mėnesio, 1914 m.

Į naująją komisiją įėjo: p-lė Antanina Jakaitytė iš Worcester, Mass., Uršulė T. Jokūbaitė iš Chicago, Ill. ir Julė Stankevičiūtė iš Export, Pa. Tos trys išsirinko p-lę Jakaitytę pirmininke. Atsižvelgus į tai, kad komisijos narės gyveno atstu viena nuo kitos, prašyta kongreso, kad dar paskirtų nors tris atstoves į komisiją. Ir taip, darinkta dar p-lė V. Stalijonaitė iš Cicero, Ill., p. V. Skudienė iš Chicago, Ill. ir p. F. Kašetienė iš Montello, Mass. Taip pat nutarta, kad komisijon įeitų ir p-lė Agota Sutkaičiūtė.

Po to, komisijos pirm. p-lė A. Jakaitytė atsikreipė į Kongreso atstoves ir atsilankiusias viešnias, kviesdama visas užinteresuotas Moterų Sąjungos steigimu susirinkti į atskirą kambarį ir pasitarti dėl tinkamiausių būdų sumanymui vykdyti. Tame pasitarime, be paminėtų atstovių, dalyvavo atstovė p-lė F. Macijauskaitė iš Chicagos ir sekančios viešnios: p-lė A. Nausėdaitė iš Cicero, Ill., daktarė S. A. Šlakienė, p-lės F. Nutautaitė, M. Gurinskaitė, p. K. Varanavičienė, A. Nausėdienė ir M. Janušauskienė — visos iš Chicagos. Susirinkusios apipylė klausimais p-lės Jakaitytę ir Jokūbaitę. Visas dalykas joms buvo taip naujas, nežinomas...

Daug svarstyta, daug aiškinta apie būsimos Moterų Sąjungos tikslą. Ant greitųjų perbėgta Konstitucijos projektas, kurį p-lė Jokūbaitė su savim turėjo. Bemaž visos prielankiai sutiko naują sumanymą ir žadėjo sugrįžusios namo vietinėse draugijose skiepyti su-

manytos Sąjungos naudą.

Viską gerai apsvarsčius ir paaiškęs, kad p-lės Jakaitytės, komisijos pirmininkės, aplinkybės tokios, jog negalėsianti pati vesti Moterų Sąjungos organizavimo vajaus, darbas pavestas chieagietėms, kurios ten pat išsirinko p-lę Uršulę T. Jokūbaitę pirmininke ir p-lę M. L. Gurinskaitę raštininke.

Atlikus tuos formalumus, griebtasi plenuoti veikimo programas. Sutarta, kad visos komisijos narės eitų į pašalpinių moterų draugijų susirinkimus, Chicagoje ir priemiesčiuose, ir jose aiškintų reikalą vienos milžiniškos organizacijos — sąjungos, kuri apimtų visas Amerikos lietuvių kolonijas, kuri vienyty visas lietuves ir jų draugijas.

Per laiškus ir laikraščius atsišaukta į draugijas, aiškinant Sąjungos tikslą ir naudą; kviesta prisidėti, taip pat raginta atsiųsti atstoves į bendrą susirinkimą, laikytą 17 d. lapkričio, 1914 m., Dievo Apveizdos parapijos svetainėje, Chicagoje.

Visas būrelis tų drąsių pionierių, sužavėtos kilnaus tikslo, išsijuosusios dirbo, kaip kuri galėjo, vienos plunksna, kitos gyvu žodžiu, kitos praktišku patarimu ir t. p.

Savaimi aišku, kad daugiau negu didesnė dalis to darbo naštos puolė ant jaunų komisijos pirmininkės pečių; jos priežiūra ir direktyva buvo plešiami pirmieji dirvonai, ugdomas silpnutis diegelis, kuris šandie išbujojęs į šimtašakią liepą, kurią mes vadiname Moterų Sąjunga.

Sudavijos O. M.

(Daugiau bus)

— J. A. V. moterys pramonėje kasmet uždirba apie \$6,000,000,000.

— Anglijoje patentų įstaigoje yra įregistruota 600 moterų išradimų, daugiausiai taikomų namų ūkio darbams.

Švč. Jėzaus Širdies Troškimas

“Sielų, sielų! Duokite Man sielų!”

Tai tokia reikšmė buvo to griaudaus ir skausmingo šauksmo: *“Aš trokštu!”* išėjusio iš kraujais aptekusio Pasaulio išgelbėtojo lūpų, kai Jis kabojo ant kryžiaus. Tą patį šauksmą pagavo šv. Povilas, apaštalas; Šv. Pransiškus Ksaveras, misijonierius; ir šv. Teresėlė iš Lisieux'o. Tas verksmingas šauksmas atsiskambėjo per XIX amžių. Ir šiandien, tas pats nenustojęs šauksmas eina iš Švč. Jėzaus Širdies: *“Aš trokštu! Aš trokštu sielų namų židinį! Duokite Man sielų! Duokite Man namų! Duokite Man šeimų!”* O apaštališkos sielos, apimtos Eucharistinė meile, matydamos, kaip išganymo priešas ardo šeimų namus, maldauja: *“Šv. Jėzaus Širdie, teįvyksta Tavo Karalystė! Kad Tu viešpatautum širdyse ir namų židiniuose, šeimose ir pasaulio draugovėje!”*

Duokite Man namų! Išklausykite Dievingosios Jėzaus Širdies troškimo. Jis yra susigraudinęs, kad pasaulionys moterystę vadina tik žmonių įstaiga. Juk Jis mokė, kad Dievas yra moterystės Kūrėjas, kad ji buvo įkurta Rojuje. Juk pirmosios jungtuvės įvyko Rojuje, švenčiausioje žemės vietoje. Tada Adomas stovėjo visame jo vyriškumo skaistume, kaip jaunavedis; prie jo šalies buvo Ieva, visų gyvenančiųjų motina, jo sužadėtinė. Dievas buvo jungias apeigų kunigas, o angelai buvo liūdininkai šventajai ceremonijai. Tai buvo šeimos pradžia. Tai buvo žmonių pradai. Tai buvo pirmasis tėvas, tai buvo pirmoji visų motina.

Štai, kur prasidėjo Dievingoji moterystės įstaiga.

Kaip Kristus, Dangiškasis Sužiedotinis, davė Jo Sužiedotinei, Bažny-

čiai, Savo tiesą, Savo meilę, Savo malonę, Savo nuopelnus, Savo Kūną ir Kraują Šventoje Komunijoje, iš kurios vienybės Dievo vaikų gyvenimas duodamas daugeliui, panašiu būdu taip pat krikščionis jaunavedis duoda savo sužadėtinei savo priesaiką, savo meilę, dalinasi su ja visomis gėrybėmis. Ir iš krikščionio vyro ir iš krikščionės moteris vienybės Bažnyčia auga skaitlingesnė nariais, o Dangus apgyvendinamas šventaisiais, jei moterystės priesaika sąžiningai ir ištikimai išlaikoma.

Duokite Man namų! Tai yra Dievingosios Jėzaus Širdies troškimas skurdžiuose mūsų laikuose. Šeima yra gyvenimo šaltinis, pirmoji kūdikio mokykla. Jei tautiškojo gyvenimo šaltinis yra užnuodytas, tauta turi žūti. Taigi, šeima turi pirma būti gyvasis sostas Meilės Karaliui. Tada Dievas ateis į šeimos namus, lygiai, kaip bičiulingai Jis bendravo Rojuje su pirmais tėvais pirm jų nuopolio. Jei Viešpats Jėzus gyvena šeimų namuose, tai pasaulis iš naujo bus atnaujintas ir išgelbėtas. Viešpats Jėzus reikalauja pirmos vietos namuose, nes Jis yra Karalius. Jis reikalauja garbingos vietos, nes Jis yra Bičiulis, ir Savo Širdim ir Savo Meile Jis trokšta šeimose viešpatuoti.

Duokite Man namų! šaukia Dievingasis Mokytojas. Ir Jis trokšta būti į juos kviestas, kaip šeimo Mokytojas, Bičiulis, Patarėjas, Valdovas. Jis žino viską. Jis gerai supranta visų šeimų reikalus. Tačiau Jis laukia su pagalba, kol Juomi bus pasitikėta ir visas Jam pasakyta. Jis laukia su stebuklo darymu, kol bus kviestas ir priimtas į namų židinį, kol Juom turės pasitikėjimą ir Jam išpažins savo meilę. Kas dieną

įvyksta stebūklai atsaką pasitikėjimui tųjų, kurie išmoko arti: "Pasilik su mumis, Viešpatie, pasilik! Mes esame išsiilgę Tave laikyti su mumis." Viešpats Jėzus trokšta įžengti į šeimos namų židinį, kaip Bičiulis ir daryti daug gero. Jis įkvėps namiškius pagražinti savo židinį pavyzdžiu Šv. Šeimos iš Nazareto. Ir pagaliau, štai, tikrasis *Intronizacijos veiksmas* — Dievas su mumis. Evangelijos Jėzus dar kartą gyvena mūsų tarpe. Aišku, kaip diena, kad su Intronizacija į namus kartu ateina ir ypatingosios Dievo esimo ir krikščioniškojo gyvenimo malonės, gyvenančios su Jėzumi ir per Jėzų, ir Paties Jėzaus akyvaizdoje.

Duokite Man namų! Išgirskite jūsų Išganytojo troškimą. Jį kvieskite į savo tarpą. Ir Jam užleiskite pirmąją garbės vietą, kai Jis ateina. Kai turtingas ar garbingas svečias atsilanko, jį priimate su pagarba. Argi Viešpačiui Jėzui teiksime mažą vietą? Ar Jis nėra šeimos Karalius? Kadangi Jis yra šeimos Karalius, dėl to duokite Jam pirmąją garbės vietą. Žmonės mano, kad yra daug trūkumų Išganytojui taip pagerbti. Jei esate tikrieji krikščionys, jūs užmiršite apie įsvajotą žmonių garbę. O mūsų Išganytojas teviešpatauja jūsų viduje, kad bent tuomi atsilyginus už visus išniekinimus didingam Jo majestotui.

Duokite Man namų! Viešpats Jėzus žino, kad tiek daug Jis yra reikalingas šeimos šventovėje. Visa mūsų esybė reikalauja Dievo. Dienos metu nėra nė vienos minutės, kad Jo nereikalautum. Jūs negyvenate Bažnyčioje ir ten nekenčiate. *Jei jums reikalingas yra Dievas, Kurį garbinate Bažnyčioje, jums yra reikalingas Dievas, į Kurį glėtumėte namuose melstis.* Mes niekada nepajėgsime įsteigti artimos vienybės tarp Švč. Jėzaus Širdies ir Švč. Eucharistijos garbinimo, taip pat neįstengsi-

me artimos vienybės tarp abiejų tabernakulų: Švč. Sakramento ir namų židinio. Visi mūsų pasiryžimai turėtų susiderinti, kaip šeimas padaryti tikrai Eucharistinėmis, ir *tai galima padaryti per gyvąją ir tikrąją Intronizaciją.* Tada mūsų Išganytojas bus tikrasis Mokytojas. Tokiu būdu Viešpats Jėzus yra namų Karalius, kai Jis padaro buveinę šeimoje; ir tada Jis parodo beribės Savo meilės galybę. Tikrai tada Jis įvykdins Švč. Savo Širdies pažadus, kuriuos pažadėjo šeimoms, pas kurias Šventasis Jo Vaizdas bus viešai įstatytas ir garbinamas. Tie Jo pažadai yra šie: "*Aš paliesiu labiausiai užkietėjusias širdis. Aš duosiu ramybę šeimoms. Aš palaminsiu visus jų pasiryžimus. Aš duosiu namikiams visas reikalingas malones jų luomo gyvenimui.*"

Jei Intronizacija šeimose stebėtinai yra išsiplatinusi katalikiškuose kraštuose, tai Dievo Apvaizdos įrodymas, kad tuo labiau reikalinga taip daryti mūsų laikais. Švč. Jėzaus Širdies garbinimas neprivalėtų būti vien tik Bažnyčioje, bet kiekvienos šeimos namuose, kad šeimos gyvenimas būtų sekmingai atnaujintas Katalikiškoje dvasioje. Toks pamaldumas bus galingas reiškinyss prie Kristaus Karalystės įvykinimo čia, žemėje.

Dievingoji Jėzaus Širdis trokšta išganyti šeimas. Taigi Švč. Jėzaus, kaip meilės Karaliaus, Širdis, tebūnie garbinama kiekvienuose šeimų namuose per amžius. *A. Tam-as.*

— Prancūzijos moterų federacija kovoja, kad būtų įvesta aštuonios darbo valandos dienoje moterims.

— Sara Condit ir Kotrina Diley, Sterling'e, Kansas, manoma yra seniausios pasauly dvinukės, turinčios po 90 m. amžiaus.

Tēvai ir Vaikai

(S. Čiurlionienės radio paskaita)

Vaikai — mūsų ateitis, vaikai tės mūsų pradėtus darbus, jie yra mūsų pavaduotojai, tad, kokie bus mūsų vaikai, toki bus ir žmonių ateitis. Tik galima, kad mes permaža rūpinamės savo vaikų išauklėjimu. Atsirado vaikas, žiūrime, kad būtų sotus, apdengtas, jei neklauso, baramė, kai kada ir rykščių gauna ir visas auklėjimas. Permaža vaiko gerbimo, jo asmens įvertinimo. Keliavę po Japoniją, tarp kitko, pasakoja, niekur ten nematę nuskriausto, verkiančio vaiko. Visi jie ten linksmai žaidžia, visi šypsančiais, giedriais veideliais, juos myli, lepina ne tik savi, bet ir pracinantieji pro šalį maloniai juos pakalbina, su jais pajuokauja, pašoka. Japonija tai, girdi, tikras vaikų rojus. Ten, tartum, nėra nei našlaičių, nei patėvių, visi lyg viena šeima.

Pas mus našlaičių gyvenimas ypa sunkus. Neveltui tautos dainose ir pasakose apdainuojama „našlaičių vargai ir pamotėlė-raganėlė. Yra, žinoma, ir gerų pamočių, suprantančių savo sunkias ir kilnias pareigas, bet tokių taip reta, kad gyvenime jų nei nepastebi. Paprastai esti taip, kad mergina, jaunesnė ar senesnė, eidama už našlio, žiūri tik į jo gyvenimą, į turtinumą, apie vaikus maža tegalvoja, tie vaikai kaip koki nereikalinga, sunki našta. Atėjus, tų vaikų neapkenčia, pyksta, erzina, ko jie čia kaip kokie alkani vanagiukščiai vis painiojasi po kojų, skundžia juos vyrui, kaip bejamydama. Vaikai atsimoka pamotei tuo pačiu: neapykanta, o paaugę stengiasi pamotei pakenkti, ją nuskriausti.

Kiekviena mergaitė ar moteris eidama už našlio, kuriam pirmoji žmona paliko du, tris, keturis ar daugiau vai-

kų, turėtų gerai pagalvoti, ar sugebės savo sunkias pareigas eiti, ar ras savyje tiek meilės tiems svetimiems našlaičiams vaikams, kad galėtų jiems nors dalinai pavaduoti motiną. Žinoma, galėtų, tik reikia daugiau gailestingumo, širdies kilnumo. Ką gali žinoti, gal ir mes, bile kuri, galime palikti savo vaikus svetimai globai, gal ir mūsų vaikus prisieis kitai auginti. Reikia daugiau vidujinės šilimos ir meilės santykiuose su savo artimais. Kaip būtų gražu, kai kiekviena moteris, sutikus našlaitį tartų jam gerą žodį, užjuosytų, gražiai pamokintų, tai paveiktų ir pačią jų pamotę, švelnintų ją. Dabar esti kaip tik atžagariai, tyčia vaikai piudomi prieš savo pamotę: ką čia jūs jos klausysit, kokia ji jums motina, vykit ją lauk iš namų, žodžiu neapykantos ugnis kūrstoma ir didinama.

Bet ką čia bekalbėti apie pamotes, kada patys tėvai savo tikrų vaikų nekenčia, girdi, ir ko jie čia atsirado, tiktai kliudo mums, nebegalima taip linksmai ir laisvai gyventi. Į vaiką žiūrima nebe kaip palaimą šeimai, bet kaip į kliūtį, naštą. Daugiausia taip yra mieste, kaimuose nuomonės kiek skyriasi, į vaikus žiūrima kaip į būsimus darbininkus, pavaduotojus, ir tėvai ne taip vaikais bodisi. Paaugus, išleidžia juos tarnauti, jei savo darbo neturi, ir vaikai ne tik save, bet ir tėvams duoną uždirba.

Yra ir tokių tėvų, kurie turėdami kelis vaikus, nevienodai juos myli. Vienas geras, klauso, glaudžiai, meilina, tasai geras, o Jonukas toks nedoras neklaužada, išdykėlis, kaipgi jį mylėsi. Jonuką vis bara, gal ir muša, o gal ir keikia jį. O tuo tarpu tėvai nepagalvoja, nepaieško priežasties, kodėl gi Petriukas vis paklusnus, tylus, o Jonukas toks išdykėlis ir nenuorama. Vienas gal

jau toks apsigimė, jo būdas lėtas, jis bailus, jam lengviau paklausti, kitas vaikas judrus, energingas pilnas iniciatyvos, greitas visokiems prasimanyms, nesiduoda taip lengvai valdomas. Čia yra ne barimo, bet išmintingo auklėjimo. Tas nenuorama išaugs gal daug naudingesniu, geresniu žmogumi, negu tas bailusis, tylusis vaikas avinėlis, lepšelis, tik reikia tas jo kurybines jėgas, kurios mėgsta siausti, griauti, triukšmauti, pakreipti į gerą kelią. Čia reikalingas protingas vaikų auklėjimas, o ne vieną "gerą" mylėti, kitą "blogą" nuo savęs stumti šalin. O jei ir būtų tikrai vaikas blogas, melagis, sukčius, veidmainis, tai tėvų pareiga dar labiau tokį nelaimingą vaiką mylėti. Tokį ir užaugusį svetimi stums šalin, nemylės, tad nors tėvai turėtų tokį užjausti, mylėti, stengtis tas jo tikrai blogas būdo ypatybes mažinti, šalinti, kreipti geran.

Bet dar liūdniau esti, kai tėvai myli Petriuką ar Onytę, kad jie gražūs, vikrūs, visiems jie meilūs, motinai garbė, kad visi juos giria, koks gražus jūsų Petriukas, kokia graži Onytė ir visi juos bučiuoja, glamonėja. O Jonukas ar Katrytė ne taip vikrūs, šalinasi žmonių, negražūs, ir motinai jie nemeilūs kaip anie gražieji. Motina gražiąją Onytę rėdo, taiso, ją myli, o Katrytei gera bus padėvėta suknelė, juk ji negraži. Toks vaikų išskyrimas nėra tėvų vardo vertas, tėvams visi vaikai turėtų būti vienodai meilūs, bet ir vaikų širdyse gimdo pavydą savo broliui, ar seserei, vaikas jaučia ir mato sau daromą neteisingumą, skriaudą. O užaugus tokiems vaikams kas dažniausia išeina. Toksai visada lepinaamas, glamonėjamas, pataikaujamas vaikas užauga šiurkščiu, be širdies, negailestingu žmogum, o tas atstumtasis negražusis niekieno nepataikaujamas, nelepinaamas, geriau mokus, prasimuša į

gyvenimą kelią ir, žiūrėk, senatvėje tėvams prisieina valgyti duoną to nekenčiamojo vaiko. Koks tada tėvams sąžinės graužimas už padarytą tam vaikui skriaudą.

Yra dar viena rūšis nelaimingų vaikų, kuriais turėtų susirūpinti visuomenė, — tai vaikai-elgetos, vaikai-ubagiukai. Stovi toks 8—10 metų pipiras (ir vyresni) atkišęs rankutę ir kad labiau sugriaudintų praeivių širdis kartoja vis tą patį: "mano tėtė mirė ar be darbo, mano mama serga, mes valgyti neturim." Daug tiesos jų žodžiuose, daug yra skurdo šeimose, juk ne išpiga, tur būt, tėvai išleidžia savo mažus vaikus į gatvę elgetauti. Bet tai dar nėra pateisinimas. Visuomenė turėtų susirūpinti ir pasirūpinti savo apylinkės vargingaisiais, ir kiek galėdama juos sušelpiti, ar tai darbo suieškant ar aukomis ar kaip kitaip. Juk taip iš mažens papratę vaikai išmalda gyventi, patingsta dirbti, nebegebia darbo, nustoja savigarbos. Paskui įpranta ir vagiliauti, nedavusį ar permaža davusį išmaldos keleivį iškolioti, keiktis bauriausiais žodžiais. Kaikurie iš jų taip įsitraukia į savo amatą, kad ir prieglaudon padėti, iš ten pabėga ir vėl elgetauja. Tai jiems jau geriau patinka. Prieglaudoj reikia vedėjos klausyti, o čia susirinkę keletą centų perkasi saldinių, cigaretų, o paskui ir degtinės. Yra ir tokių tėvų, kad vakare permaža vaikui parnešus išmaldų, keikia jį, muša, neduoda valgyti. Taip išmokomi vaikai meluoti, sukčiauti, keiktis. Ko galime laukti ateity iš tokių nelaimingų vaikų.

Daug turimų labdaringų draugijų, reikėtų joms ir taip vaikais-ubagiukais susirūpinti. Valdžia kaikurioms iš jų duoda nemažas pašalpas, turėtų ir visuomenė daugiau parodyti širdies, susirūpinti nuskriaustais.

V. M.

Jaunamečių Kertelė.

ATSIMINIMAI

Palikus tėvelį čia, Amerikoje, aš, broliukas, sesutė ir mamytė išvažiavom į Lietuvą pasimatyti su giminėmis. Nors maža buvau, vos penkių metų, bet atsimenu kad gyvenom prie gražios upės, kurią vadina Nemunu.

Vieną dieną aš kuomi tai mamytei prasikaltau. Mamytė paėmė rykštę ir norėjo mano pečius išvanoti. Bet aš pabėgau. Matydami mane bėgant broliukas su sesute taip pat pradėjo paskui mane bėgti. Atrodė, kad mamytė nori mus visus mušti.

Mes bėgom, o mamytė paskui vejasi. Pribėgom Nemuną. Ką čia dabar daryti, kad negavus mušti. Nieko nelaukus visi trys pliumt į vandenį. Mamytė, nenorėdama savo drabužių sušlapinti, ilgą laiką stovėjo ant kranto, o mes bijojom iš vandens išeiti. Taip išbuvom iki vakaro; pradėjus temti, grįžom namo ir grįžę, atsimenu, savo atsiėmėm.

Vasarą Lietuvoje labai gražu. Giris, laukai žaliuoja, paukšteliai čiuilba.

Žiemą, kada būdavo šalta, aš, pamenu, užlipus ant savo "grandma" kelių vis klausinėdavau, dėlko jos veidas taip susiraukšlėjęs.

Mano broliukas užlipdavo ant "grandpa" kelių ir prašydavo duoti jam ilgą, juokingą pypkę, kurią "grandpa" rūkydavo.

Važiuojant atgal į Ameriką, atsimenu, laive sykį mamytė paėmė mane ir sesutę už rankų ir visi lipom aukštytyn laiptais. Norėjom gauti tyro oro. Buvo didelė audra. Nežinau kaip aš paleidau mamytės ranką, paslydau ir parpuoliau. Laimė, kad kitas žmogus mane pagriebė, kitaip vilnys būtų nuimetę į jūrą.

Labai džiaugiuos, kad tas geras žmogus mane išgelbėjo, kad likau gyva ir dabar esu jaunametė sąjungietė.

Anelė Zabalavičiūtė,

54 kps., Detroit, Mich.,

jaunamečių skyr. narė.

Kas Sąjungiečių Veikiama.

REIKŠMINGAS SĄJUNGIEČIŲ VEIKĖJŲ SUSIRINKIMAS

Cicero, Ill. — Balandžio 27 d. čia įvyko Chicagos Moterų Sąjungos kuopų valdybų bei veikėjų susirinkimas, kurį šaukė Mot. S-gos dvasios vadas kun. H. Vaičiūnas. Susirinkimo tikslas buvo aptarti bendras iškilmes Motinos Dienai paminėti, Sąjungos vajeaus reikalus, bendrą sąjungiečių veikimą ir t.t.

Kurioms iš veikėjų teko tam susirinkime dalyvauti, tikiu, išsinešė gra-

žiausių įspūdžių iš tėviškų kun. Vaičiūno pamokymų. Gerb. dvasios vadas, ilgiau kaip dvi valandas kalbėdamas, nurodė mūsų, moterų klaidas, išdėstė, kaip ir koku būdu turime dirbti ir pasiaukoti savo organizacijai, jei iš tikrųjų mums rūpi jos gerovė. Toliau ragino visų Chicagos kuopų sąjungietes dalyvauti Motinos Dienos bendrose iškilmėse, kurios įvyko Ciceroje, gegužės 15, 9 val. rytą su šv. Mišiomis, per kurias kvietė visas drauge eiti prie

šv. Komunijos. Be to, visą gegužės mėnesį skirti agitacijai už Mot. Sąjungą, įrašinėti naujas nares ir t.t.

Jei kiekviena Chicagos sąjungietė būtų girdėjusi visus tuos pamokymus ir raginimus, tikiu, jos dvasia būtų atgimusi nauja nuotaika dirbti savo organizacijos gerovei.

Yra vilties, kad tos, kurios buvo, kurioms tikrai rūpi Sąjungos reikalai, dirbs su dar didesne meile, didesniu pasiaukojimu, dirbs katalikių moterų Amerikoje gerovei.

Tačiau, reikia pastebėti, kad ne visos, kurioms reikėjo, dalyvavo. Susirinkime nesimatė daugelio tų, kurios nori, ir trokšta, kad visa tai, kas bendromis jėgomis yra nuveikta, tiktai jų sąskaiton būtų įrašyta, tiktai joms garbė atiduota. Nesimatė daugelio tų, kurios dažnai apie meilę kalba, bet savo širdy jos neturi, kurios mėgsta visa kritikuoti (gera, nuosekli kritika visados pageidaujama), bet nesideda prie bendro darbo, vienybės, solidarumo.

Labai pageidautume, kad mūsų idealusis dvasios vadas, kun. H. Vaičiūnas, dažniau padarytų tokių susirinkimų ir duotų tokių gražių pamokymų.

Buvusi.

PAS LAWRENCE SĄJUNGIETES

Pirmą kartą teko atsilankyti į Lawrence, kaip atstovei į Mass., Maine ir N. H. valstybių Moterų Sąjungos Apskrities suvažiavimą, balandžio 10.

Nerašysiu apie patį suvažiavimą — jo eiga bus matoma iš surašytų nutarimų, bet negaliu praeiti nepaminėjus tos ypatingos nuotaikos, kuri viešpatavo tame suvažiavime.

Šio Apskrities suvažiavimai visuomet pasižymi taikumu, bet šis ypatingaiėjo sutartinai, gambiai vedamas T. B. Mažeikienės. Visų atstovių rimtumas ir tikslus reikalų svarstymas daug

prisidėjo prie greito tų reikalų atlikimo.

Po sus-mo Venčienė pakvietė atstoves į atskirą kambarį, kur Kaunelienė ir kitos sąjungietės laukė su užkandžiais.

Prie linksmaus pašnekėsio atnaujinta senos pažintys ir daug naujų užmegsta. Nemažiau už Lawrence sąjungietes svetingas yra ir jų klebonas gerb. kun. P. Juras, didelis Sąjungos rėmėjas ir prietelis.

Atėjęs jis pakvietė atstoves dalyvauti prakalbose. Susirinkome į svetainę, kur gerb. kun. Juras savo trumpojo, bet turiningojo, kalboje ypatingai pabrėžė faktą, kad šiais laikais, be moterų pagalbos, o ypač be organizuotos moterų pajėgos, joks viešas darbas nėra įmanomas. Todėl ir ragino moteris rašyti į Sąjungą savo naudai ir visuomenės labui. Sumanios vakaro vedėjos Venčienės netikėtai buvo iššauktos ir kažkurioms atstovėms pratarti kelius žodžius. Kalbėjo T. Mažeikienė ir O. Sidabrienė.

Abiem poniutėm šis pasirodymas kalbėtojų rolėse, rods, buvo pirmutinis, bet savo užduotis atliko with flying colors, ir man regis, kad iš jų Sąjunga sulauks gerų kalbėtojų.

Pirmoji daugiausiai savo kalba nurodė į naudą, kokią turi moterys priklaudydamos Sąjungon, antroji kalbėjo tema — moterys, kaip lietuviybės palaikytojos Amerikoje.

Kitas kalbėtojas, tai prietelingas kun. Jonas Bakanas iš Worcester, Mass. Jo gan ilgoka kalba buvo temoj — moteris auklėtoja. Nemaža ir jumoro įnešė į savo kalbą, bet daug buvo rimtumo. Vedamoji kalbos mintis, buvo ta, kad moterys gali pasaulį pakelti arba į bedugnę nugramzdyti.

Viena šio vakaro retenybių, tai seserų Pranciškiečių pasirodymas publi-

kai. Padėkojusios už svetingumą ir dosnumą parapijonų jų vienuolynui, prašė ir ateityje jų neužmiršti.

Baigęs vakaras. Atsisveikinusios su svetingomis ir nuoširdžiomis Lawrenceo sąjungietėmis ir jų prietelingu dvasios vadu, atstovės pasuko į savo kolonijas.

Rutvilė.

KAS PAS MUŠ VEIKIAMA

Detroit, Mich. — M. S. 54 kuopoj vis kas nors veikiama: tai "bunco", tai šeimyniški vakarai, tai choras kokiam nors parengimui mokinasi ir t.t.

Prie viso to veikimo prisideda kuopos išdininkė p. M. Stankienė ir abi išdo globėjos — Novikienė ir Kramblienė.

Jai reikėtų viena iš jų parinkti, čia jau būtų "galvosukis." Stankienė kuopos išdininkės pareigas eina antru kartu, Novikienė taip pat jau kelintą kartą eina valdybos pareigas, Kramblienė, rodos, pirmą kartą. Visos trys yra malonaus būdo ir labai širdingos moterys.

Izd. M. Stankienė turi gražų alto balsą; gieda kuopos chore ir šv. Jurgio bažnytiniam chore. Dvi jos dukrelės priklauso prie jaunamečių skyriaus.

M. Novikienės visa šeima yra dainininkai. Ji pati priklauso kuopos chore, dvi jos dukrelės prie jaunamečių, o vyras Juozas bažnytiniam chore. P. Kramblienė taip pat priklauso prie kuopos choro, o jos dukrelė nesenai prirašyta prie jaunamečių sk.

Šios trys 54 kp. narės yra geras pavyzdys kitoms sąjungietėms. Ne tik pačios veikia, bet ir savo dukreles iš jaunų dienų pratina prie organizacijos, veikimo. Bravo.

Narė O. Aksomaitienė apgailestauja neturinti dukrelės. Sako, tuo prirašytų prie jaunamečių sk. Vis vien džiaugiasi savo vienu sūneliu.

Reikia priminti, kad Aksomaitienė, būdama chicagietė (Ona Želionytė) keli metai atgal ėjo "Lithuanian Clerks Association" vicepirmininkės pareigas. Detroitan atvažiavus, dirbdama "Hudsons" (didžiausioj krautuvėj) gavo dovaną, kaip antra, geriausia tarpe kelių šimtų pardavėjų visoj krautuvėj. Kurį laiką dirbo pašte. Dabar užsiima Real Estate su Housman-Spitzley Co.

Nors Aksomaitienė nedaug prisideda darbu prie kuopos, bet visuomet aukoja.

Jos vyras Antanas, po sunkios operacijos jau sugrįžo iš ligoninės ir sveiksta.

Nejauna Sąjungietė.

MINĖJO SIDABRINĮ SUTUOKTUVIŲ JUBILIEJŲ

Chicago, Ill. (West Side). — Seni šios kolonijos gyventojai, vieni iš pirmųjų Aušros Vartų parapijos kurėjų pp. Linkevičiai balandžio 24 d. minėjo 25 metų sutuoktelių sidabrinį jubiliejų.

Tą dieną po pietų bažnyčioje sukaktuvių proga jubilijantai gavo iškilmingą palaiminimą, po kurio namuose suruošė didelį bankietą, kuriame dalyvavo skaitlinga jubilijantų giminė ir artimesni draugai. Nuo dalyvių įteikta brangi dovana — elektra siuvama mašina. Gegužės 1 d. įvyko kita puota, kuri buvo skirta sąjungietėms. P. A. Linkevičienė, būdama sąjungietė, visuomet gražiai, draugiškai sugyveno su visomis M. S. 55 kp. narėmis. Tat ir šį kartą sukviestė savo artimesnes drauges sąjungietes, kad sykiu pasidžiaugus sukaktuvėmis.

Susirinkusios sąjungietės visą laiką linksminosi, dainavo, žaidė, kol pakviestos prie puošnios vakarienės, sidabru papuošto stalo. Vakarienės programa "tostmesteriu" buvo S. Sakalienė "Moterų Dirvos" redaktorė. Visi veik

svečiai, sąjungietės, pareiškė gražių nuosirdžių pp. Linkevičiams linkėjimų. Iš vyrų gražius linkėjimus pareiškė: Bartkus, Vazonis, Preidis, Balčiūnas, Brazaitis, Sakalas, iš moterų — Aitutienė, O. Dobrovolskienė, M. Dobrovolskienė, Balčiūnienė, Jasnauskienė, Virbiekienė, Labanauskienė, Danikauskienė, Budavičienė, Budrikienė, Žibienė, Vazonienė, Brazaitienė, Kavarskienė, Luckuvienė, Klikūnienė, Bartkienė ir šeimininkės Sinevičienė ir Preidienė.

Po linkėjimų padainuota ilgiausių metų ir nuo sąjungiečių įteikta dovanėlė — gražus lovai užtiesalas. Ant galo sujaudintai kalbėjo pp. Linkevičių sūnus Jonas ir dukrelė Elena, o jubilijantai dėkojo visiems už atsilankymą už gražius linkėjimus.

Pp. Linkevičiai yra malonūs, sveetingi žmonės; malonu pas juos ir buvoti. Gražiai abu sugyvendami, išauklėjo šeimynėlę, kuri sykiu (duktė Elena vedusi) sugyvena. Pati p. Linkevičienė yra viena iš darbščiųjų sąjungiečių. Yra buvusi kuopos vice pirmininkė, choristė; žodžiu pasišventusi visiems M. S. kuopos reikalams.

Linkiu pp. Linkevičiams ilgiausių metų. Dievuli, duok jiems sveikatėlės sulaukti auksinio jubiliejaus. *Ta pati.*

MOTERŲ SĄJUNGOS 1 KUOPOS VEIKIMAS

Chicago, Ill. (Bridgeportas). — Gegužės 3 d. įvyko Mot. Sąg-os. 1 kuopos susirinkimas. Aptarus bėgamus reikalus, pasveikusi narė A. Nausėdienė dėkojo kuopai už atjautimą ligoje, lankymą ir gražią leliją, prisiūtą Velykų šventei.

Jos Šaltenienė taip pat dėkojo 1 kuopai už globojimą jos ligoje.

Kuopos pirm. E. Nedvarienė pranešė, kad sunkiai serga 1 kps. narė

Pulcherija Vaičekauskienė. Jai nusiųsta gėlių ir aplankyta.

Taip pat kovoja su sunkia liga mūsų kps. narė Marcijona Rumšienė. Jai padaryta operacija Michael Reese ligoninėj. Ją aplankyti žadėjo kuopos pirm. Nedvarienė, O. Aleliūnienė ir A. Nausėdienė. Kuopa taip pat siųs gėlių ligonei. Už visas ligones sukalbėta potėričiai, prašant Dievo joms sveikatos.

M. S. 1-ma kuopa pasižymi dideliu geraširdiškumu, draugiškumu ir užuojauta savo narėms. Pirm. Nedvarienė kvietė visas sąjungietes nuosirdžiai paremti kauliukų lošimus, gegužės 11 d. Šv. Jurgio par. svet. Pirm. taip pat pranešė, kad 1 kp. pasidarbavo parapijos 40 metų sukaktuvėms, pardavusi bilietų už \$25.00.

Mūsų kps. dvasios vadas pralotas Krušas labai patenkintas 1 kp., jos gražiu sutikimu ir sutariamu darbu kultūros dirvoje.

Ir yra ko džiaugtis. Štai, 1 kp. už kelių mėnesių minės 18 metų sukaktį nuo savo įsisteigimo. Per visus metus gražiai sugyventa ir, štai, vis pirmoje vietoje stovime. "M. D." No. 4, 1932, telpa Centro rašt. apyskaita kuopų prisiūtų mokesčių centrui. Pasirodo, 1-ma M. S. kuopa daugiausia sumoka centrui iš visų Chicagos kuopų, būtent per 3 mėnesius sumokėta \$89.20.

Moterų Sąjungos organizatorės tvėrė S-gą tam, kad pakeltų moterų vardą, 1) sukelti tautišką susipratimą, 2) savo tarpe susišelpti medžiagiškai, 3) platinti tarp lietuvių moterų apšvietą, 4) platinti tarp lietuvių moterų dorą, 5) skelbti ir gaivinti artimo meilę ir t.t. 1-ma kp. kaip tik ir laikosi Mot. S. konstitucijos bei organizacijos tikslo. Štai, vienai mūsų narei atsidūrus sunkioj būtyj finansišku atžvilgiu, visos susirinkusios sudėjusios sumokėjo jos mokesčius Sąjungai, kad nereiktų jai išstot iš Sąjungos. Tai gražus pa-

vyzdys ir aiškiai įrodo, kam Sąjunga rūpi ir kas nori palaikyti narius prie organizacijos.

Sąjungos veikli darbuotoja ir centro finansų kom. narė B. Bytautienė pristatė kuopon dvi naujas nares.

Pralotui Krušui kviečiant, visos draugijos dalyvavo misijų užbaigime, gegužės 15 d. ir visos drauge ėjo prie šv. Komunijos.

M. S. 1 kuopa priėmė kvietimą į A. R. D. 13 seimą ir nutarė dovanų nuvežt \$10.00. 1-ma kp. nešykštuoja, nemėto pinigų kur nereikia, bet remia katalikiškos apšvietos įstaigas pagal konstituciją.

Kitas susirinkimas bus priešpusmetinis. Bus savybės (social) pobūdžio su arbatėle. Cecilija Petraitienė arbatėlei žadėjo skanios duonelės iškepti. Gražiai vedus visą susirinkimą pirm. Nedvarienė uždarė jį malda. K.

DAUG PASIDARBAVO

Detroit, Mich. — Mot. Są-gos 54 kuopos pirmininkė E. Paurazienė ir kasininkė M. Stankienė daug pasidarbavo mūsų kuopai. Surengė "bunco" vakarus, nuo skalbyklos gavo dar grynais pinigais ir nupirko staliukus "bunco" lošti. Tai energingos ir darbščios sąjungietės.

Kasininkė M. Stankienė augina dvi dukreles, kurios priklauso prie jaunamėčių skyriaus ir dažnai pasirodo scenoje, nes gabios mergaitės. Malonu būtų matyti tarp mūsų daugiau tokių veiklių narių. Sąjungietė.

Iškilmingai minėjo Motinos Dieną

Šv. Jurgio parapijoje Mot. Są-gos 54 kuopa Motinos dieną minėjo gegužės 8 d. Visos sąjungietės susirinko parap. svetainėn, pasipuošę baltomis, raudonomis ir ružavomis gėlėmis ir susitvarkiusios po porą ėjo į bažnyčią.

Taip pat ir jaunametės sykiu dalyvavo iškilmėse. Jos pirmutinės suėjo į bažnyčią ir užėmė pirmas vietas.

Kleb. kun. J. B. Čižauskas laikė šv. Mišias ir pasakė gražų tai dienai pritaikintą pamokslą. Per mišias "Ave Maria" giedojo M. Sąjungos Centro pirmininkė art. M. Čižauskienė. Suaugusios ir jaunametės sąjungietės bendrai ėjo prie šv. Komunijos. Kaip visuomet, taip ir tą dieną muz. J. Čižauskas gražiai vargonais grojo, o J. Stankevičius, jaunas smuikininkas, smuiku. Gražu buvo, kad ne vien tik motinos, bet ir jų dukrelės dalyvavo iškilmėse ir sykiu ėjo prie Dievo Stalo. Brangi yra mums Motinos Diena. Vieni, pilni džiaugsmo, savo krūtinės puošia gražiomis raudonomis ir ružavomis rožėmis. Tai reiškia, didelį mūsų širdyse džiaugsmą ir gerbimą mūsų gyvųjų motinų. Kitos pasipuošusios baltomis rožėmis. Jų veiduose matėsi nuliūdimas, širdies skausmas. Našlaičiai tik tuomet suprato, kad neteko savo motinos, nes kurie turi motinas, tie stengėsi jas kuo nors apdovanoti. Bet kurie neturi motinų, lieja gailias ašaras, nes neturi kam pasiguosti, neturi kuo tą dieną pasidžiaugti. Jie eina ant kapų su skaudančia širdimi, neša baltas gėles ir tenai joms atiduoda savo pagarbą, o kiti aukoja šv. Mišias, siunčia karštas maldas, priima šv. Komuniją ir meldžiasi už jų sielas.

Vakaras pavyko

Tą pačią dieną Mot. Są-gos 54 kuopa, sykiu su jaunametėmis, buvo surengusios vakarą.

Vakarą vedė kuopos pirm. E. Paurazienė. Vadovaujant Centro pirm. art. M. Čižauskieni, programą išpildė Mot. S-gos jaunamėčių choras. Padainavo keletą dainų. Solo dainavo A. Daikydaitė, duetą "Brangi močiute" — A. Zabalevičiūtė ir A. Raznagaitė, solo — B. Tautkiūtė. Suaugusiųjų sąjungiečių

choras padainavo keletą liaudies dainų. "Pirštų šokėja" B. Zigmantaitė gražiai pašoko. "Nei tavo geresnė" vaizdelį atliko O. Balkiūtė ir O. Rubikaitė. "Ginėai pavyko" vaizdelį išpildė B. Gudinaite ir M. Uždavinaite. "Nori važiuoti" vaizdelį atliko P. Krizevičiūtė ir A. Zabalevičiūtė. "Pas foto-grafą" (labai juokingas vaizdelis) atliko Antanas ir Pranas Širvaičiai, kurie publiką prijuokino. Piano solo atliko pianistė A. Daumantienė. Dar pasirodė penkios talentingos jaunametės. Jos padainavo gražių dainelių ir padeklemavo. Be to, dar dvi poros jaunumečių pašoko lietuvišką šokį išmokino M. Aukščiūnienė). Kalbėjo kleb. kun. J. B. Čižauskas, kun. K. Valaitis ir M. Aukščiūnienė apie Motinos dieną ir ragino moteris rašyti prie Sąjungos. Prie programo prisidėjo ir muz. J. Čižauskas. Vienu žodžiu, programos buvo labai gražus, išpūdingas. Jaunametės savo užduotį atliko labai gerai. Tas rodo jų norą darbuotis sykiu su savo mamytėmis lietuviškoje katalikiškoje dirvoje.

Didelė padėka priklauso vadovei art. M. Čižauskienei už taip didelį pasidarbavimą. Nors dar ne visai sveika, bet vis vien labai daug dirba.

Linkime jai sveikatos ir toliau darbuotis su sąjungietėmis ir jaunametėmis, kad kitą metų skaičius padidėtų. Padėka priklauso ir vakaro rengimo komisijai, darbininkėms ir visoms, kuriuos kuo nors prie vakaro prisidėjo.

Korespondentė.

IŠ HARRISON'O IR KEARNY, N. J.

Jau keli mėnesiai kaip nieko nesi-girdi apie Moterų Sąjungos 63 kuopos veikimą. Rodos, nieko ir neveikiama. Visai ne taip. Daug veikiama, tik mūsų korespondentės nieko nerašo.

Sausio mėnesį buvo surengta "card

party" sąjungietės Jonaitienės bute. Atsilankė būrelis žmonių ir padarė kelis dolerius pelno.

Vasario mėn. taip pat buvo surengta "card party" kuopos vicepirminkės Atkočiūnienės bute. Ir vėl liko keli doleriai pelno.

Gegužės 2 d. kp. laikė susirinkimą, kurį atidarė malda pirm. Miliūnaitienė. Nutarimai praėjusio susirinkimo priimti. Pirm. pranešė, kad užprašyta šv. Mišios Motinos Dieną, 8 d. gegužės, ir visas nares kvietė eiti bendrai prie šv. Komunijos. Nutarta nupirkti gėlių altoriams papuošti Motinų Dieną.

Kuopon įsirašė trys naujos narės.

Sąjungietė.

IŠ MŪSŲ KUOPOS VEIKIMO

Hartford, Conn. — Nors iš mūsų kuopos veikimo šįmet dar nieko nebuvo matyt "M. D.", tačiau mes nesnaudžiam. Kad ir nedarbas, bet nenuleidžiam rankų: rengiam vakarėlius, nesigailim nė darbo, nė aukų.

Sausio mėnesį kp. surengė vakarą. Vaidino "Rytų pilis." Veikalas gražiai atvaidintas. Tik gaila, publikos ne daugiausiai atsilankė. Pasitaikė blogas oras.

Be to, iškilmingai minėjom "Motinos Dieną." Visa kuopa išklausė šv. Mišių, kurias laikė kun. J. J. Ambotas už narių sveikatą. Visos bendrai priėmė šv. Komuniją. Narės buvo pasipuošusios gyvomis gėlėmis.

Vakare suruošta vakariene, į kurią atsilankė žmonių skaitlingai. Programos buvo įvairus ir gražus. Jį vedė nauja ir gabi mūsų pirm. Ona Meškūnienė. Programe dalyvavo mūsų "žvaigždė" įžymi solistė Ona Katkauskaitė ir Alice Šimanskienė. Jos padainavo duetą "Mano mamytė." Daina buvo pritaikinta tai dienai. Visą publiką sujaudino. Ne viens net ašaras nusišluostė. Kita daina

“Mudvi dvi sesutės” publiką prijuokino. Ilgas rankų plojimas atšaukė solistes dar padainuoti. Dainavo ir jaunas Mikutis Kripukas, kurį žmonės pamylėjo, taipgi ir jo tėvas Kripas.

Labai gražiai pasirodė mūsų jaunametės. Ir jos gražiai pasirodė progamme. Smuikų kvartetas, vedamas jaunametės Onutės Poškiūtės, gražiai išpildytas. Smuiku ir pijanu duetą atliko Ona Poškiūtė ir Valeria Kauneckutė.

Jaunamečių pirm. V. Kaunietukė pasakė gražią kalbą. Iš to matyt, kad ateity turėsime darbščią sąjungietę.

Gražiai pakalbėjo Conn. apskr. pirm. R. Mončiūnienė, ragindama moteris ko daugiausiai rašyti Moterų Sąjungon. Buvo ir daugiau kalbėtojų.

Vakarą apvainikavo mūsų dvasios vadas kun. J. J. Ambotas gražia ir įdomia kalba.

Po vakariinės buvo šokiai.

Žmonės skirstėsi namo patenkinti gražiu vakaru.

Koresp.

MOTERŲ SĄJUNGOS 36 KP. VEIKIMAS IR BUJOJIMAS

Cleveland, Ohio. — Mūsų kuopos organizatorės jau parodė savo gabumus, prirašydamos prie kuopos būrelį rimtų narių, iš kurių Moterų Sąjunga gali pasidžiaugti. Naujos narės yra sekančios: Paulina Šukaitienė, Ona Vaišnorienė, Uršulė Šukienė, Marė Plaušiūnienė, M. Magelienė, Sofija Amšienė, Ona Babrauskienė. Kalbamos narės yra rimto būdo moterys ir pavyzdingos šeimininkės.

Sveikiname naujas nares ir organizatores; tikime, kad ir ateityje kuopa augs, o ypač art. Stasė Greičienė, kuri turi įtakos tarp žymesnių moterų. O kur dar K. Babarskienės ir kitų gabumai?

Rankdarbių vakarėliai sekasi

Antras iš eilės tos rūšies vakarėlis

buvo Kundrotų namuose. Jame dalyvavo daug sąjungiečių ir naujų kandidatų. Be rankdarbių, lošta kortomis, žaista, dainuota, pijanu skambinta ir t.t. Patogus pp. Kundrotų namas panašioms suėjimams ir graži muzika, kurią išpildė muz. V. Greičius, dalyvius pilnai patenkino. O dar skanūs užkandžiai p. Kundrotienės ir jos gražios dukrelės pagaminti.

Sąjungietės smarkiai ruošės prie iškilmingos puotos Motinos garbei ir naujoms narėms pagerbti. Puota turėjo įvykti 8 d. gegužės, bet dėl kaikurių kliūčių liko iškelta į 19 d. š. m. Tikimės gerų sekmių, nes komisija veikia su art. S. Greičiene pryšakyje. O clevelandiečiai žino, kur art. S. Greičienė ir kitos veiklios sąjungietės, ten užtikrintas dalyviams patenkinimas.

Kuopos užsibrėžimai

Vasaros metu manom rengti savybės išvažiavimus, o rudenyje išpūdingą vakarą. Valio sąjungietės. Visuomenė jums pritars.

P. Stp-nė, koresp.

“BROLŽUDIS”

Manchester, Conn. — Mažai mato si “M. D.” žinių iš mūsų 57 kp. veikimo. Rodos, mes nieko ir neveikiam. Bet ne. Darbuojamės, krutame, kaip tos bitutės, nešdamos medų.

Bal. 3 d. kuopa buvo surengus vakarą. Vaidinta tragedija “Brolžudis”. Vaidinime dalyvavo. Petro rolėj — C. Abraitis, Zuzanos — A. Karpuškutė, Prano — S. Brazauskas, Julytės — E. Abraičiūtė, Jono — A. Budzinskas, Andriaus — W. Streimikis, Vinco — F. Valantavičius, Mariutės — V. Abraičiūtė, Magdutės — C. Rašimiūtė, Onytės — N. Burzilauskutė, Domicės — M. Zablackutė, Policijos viršininko — W. Streimikis, Keleivio — A. Delnickas, poliemonų — L. Brazauskas ir A. Rudzinskas.

Visi savo užduotis ko puikiausiai atliko.

Be to, buvo ir daugiau pamarginimų. Pertraukose labai gražiai padainavo patys lošėjai. Mažos ir didesnės mergaitės taip pat padainavo keletą gražių dainelių.

Vakaras pasisekė visais atžvilgiais. Nors didelis nedarbas žmonelius slėgia, bet vis vien publikos nemažai susirinko ir pelno liko.

Ko širdingiausias ačiū priklauso mūsų teatrališkai komisijai: M. Aštrauskienei, K. Karpuskienei ir M. Katkauskienei. Ypač M. Aštrauskienei, kuri davė savo butą repeticijoms ir pati mokino.

Anksčiau kp. buvo suruošus dvi "whist partes" ir Motinos Dienoj suruošta vakarienė.

Tat malonu, kad mūs kp. biskutį darbuojasi.

Valio, 57 kp.! *Korespondentė.*

PADĖKOS ŽODIS

Reiškiu ko širdingiausius padėkos žodžius M. S. 57 kp., Manchester, Conn., kuri nutarė už mane mokėti mėnesinius centrui mokesčius, nes kitaip būtų buvus priversta, dėliai finansinių aplinkybių atsiskirti su ta brangia ir labai mylima organizacija — Moterų Sąjunga. Labai esu dėkinga savai kuopai ir sąjungietėms, kad jos leido man ilgiau su jomis pasilikti ir sykiu darbuotis.

M. Brazauskienė.

ŽINIOS IŠ LINDEN, N. J.

M. S. 53 kuopa buvo surengus vakarą-balių, bal. 17 d. Vaidinta "Aš numiriau" ir "Kumutės". Pirmąjį veikėlį vaidino šie asmenys: Andriaus Vabalo rolę — Pirevičius, jo žmonos Kristinos — Pinčienė, jų tarno Stepo — S. Agentas, namų šeimininko Petro

Debesuolio — P. Mikšis, laidotuvių biuro tarno — P. Prakapas; visi savo roles gerai atliko ir publiką prijuokino.

"Kumučių" rolėse buvo šios: Dydienės — P. Zupkienė, jos vyro Dudos — F. Bartusevičius, jų sūnaus Jonuko — J. Šalčiukas, Gabrienės — B. Sabcekienė, Ožienės — S. Strasdienė, Ragienės — A. Lauraičiūtė, Stogienės — P. Pinčienė, Tautienės — P. Ašmontienė, Onos — S. Rupeikienė. Visos gerai prijuokino publiką.

Po lošimo "Mudvi dvi sesutės" padainavo P. Zupkienė ir S. Strazdienė. Pijanu pritarė S. Agentas.

Publikos atsilankė nemažai. Likęs pelnas skiriamas besikuriančiai parapijai.

Koresp.

IŠVAŽIAVIMAS "PALANGOJ"

Lawrence, Mass. — Moterų Sąjungos 16 kuopa laikytam sus-me tarp kitko nutarė suruošti išvažiavimą "Palangoje." Diena paskirta birželio 26. Į komisiją įėjo šios narės: L. Svenčionienė, L. Venčienė, Bruzgulienė, Volungevičienė, Uždaviniene ir Zinevičienė. Galime tikėtis ko puikiausį išvažiavimą. Viena, kad sugabi komisija, o kita, kad Naujosios Anglijos apskrities išvažiavimas vietoje 7 rugp. numatomas atkelti į liepos 31 d. Girdėjau 16 kuopos rašt. pasiūsianti visoms kuopoms pranešimą.

Uždaviniene yra atvažiavus iš Nashua, N. H., iš kur buvo persikėlus 16 kuopon.

Sus-me įsirašė nauja narė pašalpos skyriun R. Kuklevičienė.

Laikui bėgant susilauksime ir daugiau naujų narių.

Žiogas.

GRAŽUS KUOPOS VEIKIMAS

Athol, Mass. — Noriu pasidžiaugti su visomis sąjungietėmis, kad nors mū-

sų 71 kuopa yra dar jaunutė, tačiau juda, kruta, kiek gali.

Vasario 9 d. buvo surengus balių, iš kurio turėjo nemaža pelno. Tai, galima sakyti, buvo pirmutinis laimykis. Po to pradėta rengtis prie Motinos Diešos. Ir prisirengta. Rytą užprašyta šv. Mišios ir visos narės, pasipuošusios gyvomis gėlėmis bendrai ėjo prie šv. Komunijos.

Vakare suruošta programa. Atvaizdinta veikalėlis "Patricija arba nežinomoji kankinė." Be to, buvo įvairių pamarginimų: dainų ir šokių, ir magiškų dalykelių, kas nemažai žmones palinksmo. Kad vakaras pavyko, pirmiausiai už tai ačiū mūsų gerb. klebonui kun. P. Juraičiui ir mergaitėms, kurios vaidino bei įvairino programą. Dėl stokos vietos vardų negaliu čia sužymėti, nes jų buvo net 15. Tik gaila, kad nei viena iš jų nėra sąjungietės, bet vėliau tikimos jas prikalbinti.

Taip pat daug sykių ačiū ir vyrams, kurie sušilę dirbo salėje ir prie scenėrijų ir visiems, kurie kokių nors darbų prisidėjo.

Vakaro pelnas buvo skiriamas perpus su parapija. Tačiau ir taip liko kuopai apie \$15.

Mūs kuopa narių turi 18. Stengiamės, kiek galim daugiau moterų įsirašyti, bet nevisuomet pasiseka.

Vakarų negalima daug rengti, nes turim veiklią Vyčių kuopą, kuri dažnai rengia šokius.

Mūsų 71 kuopa stengsis ieškoti naujų priemonių, kad patrauktų prie savęs visas gražiasias ir smarkiasias moteris.

Viena iš rengėjų.

MINĖJO MOTINOS DIENĄ

Maspeth, N. Y. — Mūsų 30 kp. geg. 8 d. ėjo bendrai prie šv. Komunijos per šv. Mišias 8 val. ryto.

Šiuo pranešu, kad jau gautas ie-

dimas (permits) išvažiavimui į Forest parką birž. 14 ir 21 d.d.

Korespondentė.

RED. ATSAKYMAI

Žiogui. Vaizdelį gavome. Skaitysime, jei tiks, įdėsime.

St. Gilytei-Pucevičienei. "Amžinai atskyrė motiną nuo vaiko" gavome. Iš pirmiau gautų vienas tilpo, o kitą įdėsime prie pirmos progos.

Arėjui Vilkauskui. Gavome. Skaitysime. Ačiū.

Bronėi. Gavome. Ačiū. Dėliai vietos stokos palikome kitam numeriui. Laukiame daugiau tokių gražių, pamokinančių raštų.

Brangūs Tautiečiai!

Čikagoje iš įvairių organizacijų veikėjų susitvėrė tam tikras spaudos komitetas, kuris apsiėmė išleisti Petro ir Kasto Jurgelių (Jurgelevičių) išverstą W. Scanlon'o apysaką "Dieve, pasigailėk mūsų" (God, have mercy on us!). Šioje apysakoje labai gyvai atvaizduotos karo baisybės, amerikonių kariuomenės žygiai Prancūzijos laukuose ir miškuose per didįjį karą (1918 metais), garsiųjų Amerikos marylų narsumas, dujų (gazų) atakos ir kitoki šturpulingi karo momentai. Didysis 1914—1918 metų karas buvo dar pirmas toks baisus karas, kuris buvo įtraukęs į savo sukurį visą Europą, Jungtines Amerikos Valstybes ir Japoniją. Užtat visuomenė labai domisi to karo aprašymais ir kinofilmomis (movies). E. Remarko knyga "Vakarų fronte nieko naujo" bemačiant liko išversta beveik į visas kultūringųjų tautų kalbas; o jos laida (5000 egz.) lietuvių kalba liko išpirkta per 5 mėnesius! Tačiau W. Scanlon'o "Dieve, pasigailėk mūsų!" yra ameri-

konų. "Vakarų fronte nieko naujo," ir yra laimėjusi Amerikoje pirmąją premiją. Įžymiausi Amerikos laikraščiai tvirtina, kad "Dieve, pasigailėk mūsų" yra žymiai įdomesnė knyga, negu "Vakarų fronte nieko naujo."

Be to, P. ir K. Jurgėlos yra tarnavę Lietuvos kariuomenėje savanoriais, labai gerai moka lietuvių kalbą ir daug metų dirba lietuvių spaudoje. Užtat jų vertimas yra tikslus karišku atžvilgiu, kalba labai lengva, sklandi, taisyklinga. Tad amerikiečiams lietuviams labai naudinga ir svarbu skaityti tokia knyga, parašyta taisyklinga ir lengva lietuvių kalba.

Spaudos komitetas stengiasi sutelkti ko didesnį knygos leidimo talkininkų skaičių. Tuo tikslu jau dabar renkama knygos prenumerata.

Knygos leidėjais gali būti kiekvienas asmuo, įmokėjęs tam tikrą mokestį:

- 1) garbės leidėjas — 25 dol.,
- 2) leidėjas — — — 10 dol.,
- 3) rėmėjas — — — 5 dol.,
- 4) prenumeratorius — 2 dol.

Šių visų asmenų, kaipo leidėjų, pavardės bus išspausdintos knygoje. Šie leidėjai gaus atitinkamą knygų skaičių; 2 dol. įmokėjęs prenumeratorius gaus vieną knygą su gerais apdais.

1 dolerį įmokėjęs prenumeratorius gaus knygą su paprastu popieriniu viršeliu, bet nebus knygos leidėjų skaičiuje paminėtas. Išspausdintoji knyga bus kiek brangesnė.

Minėtoji knyga tinka tiek suaugusiems, tiek jaunuomenei. Tiks naudoti dovanoms.

Tad spaudos komitetas kreipiasi į Amerikos lietuvius ir nuoširdžiai kviečia visus būti šios knygos leidėjais bei prenumeratoriais. Visi stenkimės susipažinti su dabartinių karų baisybėmis, kovotojų žygiais ir jų gyvenimu kautynių laukuose. Patyrę tai, būsimė nuoširdūs taikos šalininkai. Tačiau tai ne-

sumažins lietuvių tautos pasiryžimo ginti savo laisvę.

Remkime lietuvių sapudą ir skaitykime tokias knygas, kurios yra naudingos, įkvepia kilnios dvasios ir yra parašytos taisyklinga lietuvių kalba. O ypač duokime tokių knygų čia gimusiam mūsų jaunimui. Šiuo atveju daug padės įdomi, ilga karo apysaka "Dieve, pasigailėk mūsų!"

Tautiečiai, į talką! Jūsų, kaipo leidėjų, pavardės bus įamžintos, ir jūsų vaikai tuo didžiuosis.

Pinigus ir tikslų savo adresą prašome siųsti komiteto: 1) kasininkui: Mr. St. Krukas (c-o Peoples Furniture Co., 4177-83 Archer Ave., Chicago, Ill.) arba 2) sekretoriui: Rev. L. Draugelis, "Draugas" Pub. Co., 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

J. Krotkus, Spaudos komiteto pirm.,
S. Lenkauskienė, vicepirmininkė,
Kun. L. Draugelis, I sekretorius,
V. Insodienė, II sekretorė,
S. Krukas, išdininkas.

— Ispanijos steigiamasis parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo moterims duodama teisė balsuoti nuo 23 m. amž.

Lietuvoje Karužų (Rudaminos būrio) šaulių skyrius nutarė pastatyti paminklą mergaitei išvadavusiai D. L. K. Vytautą iš kalėjimo.

— J. A. V. admiralo Craven'o dukterė turi išieginį drabužį iš kiniečių 10 metų senumo audeklo.

— Edith Zimmer'ienė, Clevelande, O., skaitoma jauniausia visoje Amerikoje bobutė (grand mother). Tokia ji tapo turėdama 29 metus. Šiandie ji 30 m. senumo.

— Vilkaviškio šaulių būrio moterų grandis buvo suruošus rankdarbių parodą, kurioje buvo išstatyta apšėdai įvairių kombinuotų išsiuvinių, mezginių, audimų. Parodą aplankė daug žmonių.